LEV TOLSTOY

SAVAŞ VE BARIŞ

SONA ERDİ

Yazan: Lev TOLSTOY **Uyarlayan:** Eva MAHKOVIC **Çeviren:** Aslı ÖNAL **Yöneten:** Aleksandar POPOVSKI

Ayşegül İŞSEVER
GENEL SANAT YÖNETMENİ

Detaylı Bilgi İçin Okutunuz

sehirtiyatrosu sehirtiyatrolari sehir_tiyatrosu sehirtiyatrolari1914

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 1914
Şehir Tiyatroları

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINA SAYGIYLA...

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Şehir Tiyatroları
1914

Savaş ve Barış Romanından Tarihi Şahsiyetler ve Olaylar

Napoleon Bonaparte: 1769-1821 yılları arasında yaşamış, Korsika doğumlu Fransız komutanı ve imparatorudur. Gerek Fransız Devrim Savaşları'nda gerekse Napoleon Savaşları sırasında Fransa'ya önderlik etmiş ve tüm Avrupa'yı etkilemiştir. Tarihin en önemli komutanlarından biridir. Savaş ve Barış'ta konu edilen savaşlar Napoleon'un kumanda ettiği Fransız ordusuna karşı yapılmıştır.

Napolyon Savaşları: 1803-1815 yılları arasında, Napolyon yönetimindeki Birinci Fransız İmparatorluğu ile bir dizi Avrupa koalisyonu arasında yaşanan savaşlardır. Beşi Napolyon'a karşı savaşan koalisyonların adıyla, ikisi de savaş alanlarının adıyla anılan yedi Napolyon Savaşı gerçekleşmiştir. Savaş ve Barış romanında, özellikle III. Koalisyon Savaşı ve Fransa'nın Rusya'yı işgali konu edilmektedir.

III.Koalisyon Savaşı: Napolyon, 1799'da Fransa'nın ilk konsülü oldu. Profesyonel bir ordu ve güçlü bir bürokrasi kurdu. 1803'te Britanya Fransa'ya karşı savaş açtı ve Britanya, İsveç, Rusya, Napoli ve Sicilya'dan oluşan bir koalisyon (III.Koalisyon) kurulmuş oldu. Britanya'nın 1803'te açtığı savaşa, ekonomik sebeplerin yanı sıra Napolyon'un planlarıyla ilgili ulusal kaygıların yol açtığı düşünülmektedir. Ekim 1805'te Trafalgar Muharebesi'nde, Britanya donanması Fransız-İspanyol donanmasını yenilgiye uğratır ve olası bir Britanya işgaline engel olur. Aralık 1805'te Napolyon, Austerlitz'te müttefik Rus ve Avusturya ordularını yener ve koalisyona son vererek Avusturya'yı barış antlaşmasına zorlar.

Enghein Dükü'nün Öldürülmesi: Fransa'da Bourbon Hanedanı üyesi Louis Antoine de Bourbon, Enghien Dükü (1772-1804), yaşamından ziyade bizzat Napolyon Bonaparte tarafından verilen emir doğrultusunda öldürülmesiyle ünlüdür. Britanya'ya yardım etmek ve Napolyon'a komplo kurmakla suçlanmıştır. Avrupa'nın dört bir yanındaki kraliyet mensupları dükün ölümü karşısında dehşete düşer. Özellikle Rus Çarı I. Aleksandar paniğe kapılır ve Napolyon'un gücünü sınırlamaya karar verir. Dük'ün öldürülmesi, Üçüncü Koalisyon Savaşı'nın patlak vermesine yol açan siyasi faktörlerden biridir. Savaş ve Barış'ın açılış bölümünde, Dük'ün öldürülmesi ve siyasi sonuçları konu edilir.

Austerlitz Muharebesi: "Üç İmparator Muharebesi" olarak da bilinen 2 Aralık 1805 tarihli Austerlitz Muharebesi Napolyon'un zaferiyle sonuçlanmıştır. İki ordusunu kaybeden Avusturya savaştan çekilmek zorunda kalır. Çar 1. Aleksandar ve General Kutuzov yönetimindeki Rus ordusu ise geri çekilir.

Fransa'nın Rusya'yı İşgali: Haziran 1812' de Napolyon'un ordusu Rusya'ya girdi ve Ruslar onun önünde geri çekildi. Napolyon genel bir çarpışma istiyordu ama Kutuzov'un stratejisi, geri çekilirken ve ordusunu korurken küçük çarpışmalarla Fransızları yıpratmaktı. Ancak kamuoyu baskısına dayanamayan Kutuzov sağduyusuna rağmen 7 Eylül' de Borodino' da büyük bir savaşa girdi.

Borodino Muharebesi: 7 Eylül 1812 günü gerçekleşen Borodino Muharebesi, Moskova'nın yaklaşık 110 km. batısında yapılmıştır. Napolyon Ordularını durdurmayı başarmakla birlikte Rus Ordusu' nun kayıpları, mevzileri uzun süre elde tutabilecek durumda değildir. Kutuzov, geri çekilme kararı verir. Hiçbir askeri direnişle karşılaşmadan Moskova'ya giren Napolyon, Rus Çarı'nın bir barış antlaşmasına yanaşmaması, Rus Ordusu'nun imha edilmemiş olması ve kış şartlarında ordusunun ikmalinin neredeyse olanaksız hale gelmesi dolayısıyla Rus topraklarından geri çekilmek zorunda kalır. Geri çekilirken büyük kayıplar verir.

Borodino Muharebesi, Napolyon ile Ruslar arasındaki çatışmada belirleyici bir askeri dönüm noktasından çok daha fazlasıdır. Tolstoy'un tarih felsefesi ve özgür irade fikriyle örtüşen Borodino, insan yaşamı ve eylemine dair çok farklı iki anlayış arasındaki çatışmanın sembolü haline gelir.

Derleyen : Başak ERZİ

SAVAŞ VE BARIŞ

Yazan: Lev TOLSTOY
Uyarlayan: Eva MAHKOVIC
Çeviren: Aslı ÖNAL
Yöneten: Aleksandar POPOVSKI
Müzik: Kiril DJAIKOVSKI
Dramaturg: Başak ERZİ
Dekor Tasarımı: Sven JONKE, Vanja MAGIĆ
Kostüm Tasarımı: Canan GÖKNİL
Işık Tasarımı: Osman AKTAN
Efekt Tasarımı: Erhan AŞAR
Yardımcı Yönetmen: Juš Andraz ZIDAR
Yönetmen Yardımcıları: Cem BAZA, Çimen BATURALP, Yunus Erman ÇAĞLAR, Deran ÖZGEN

OYUNCULAR

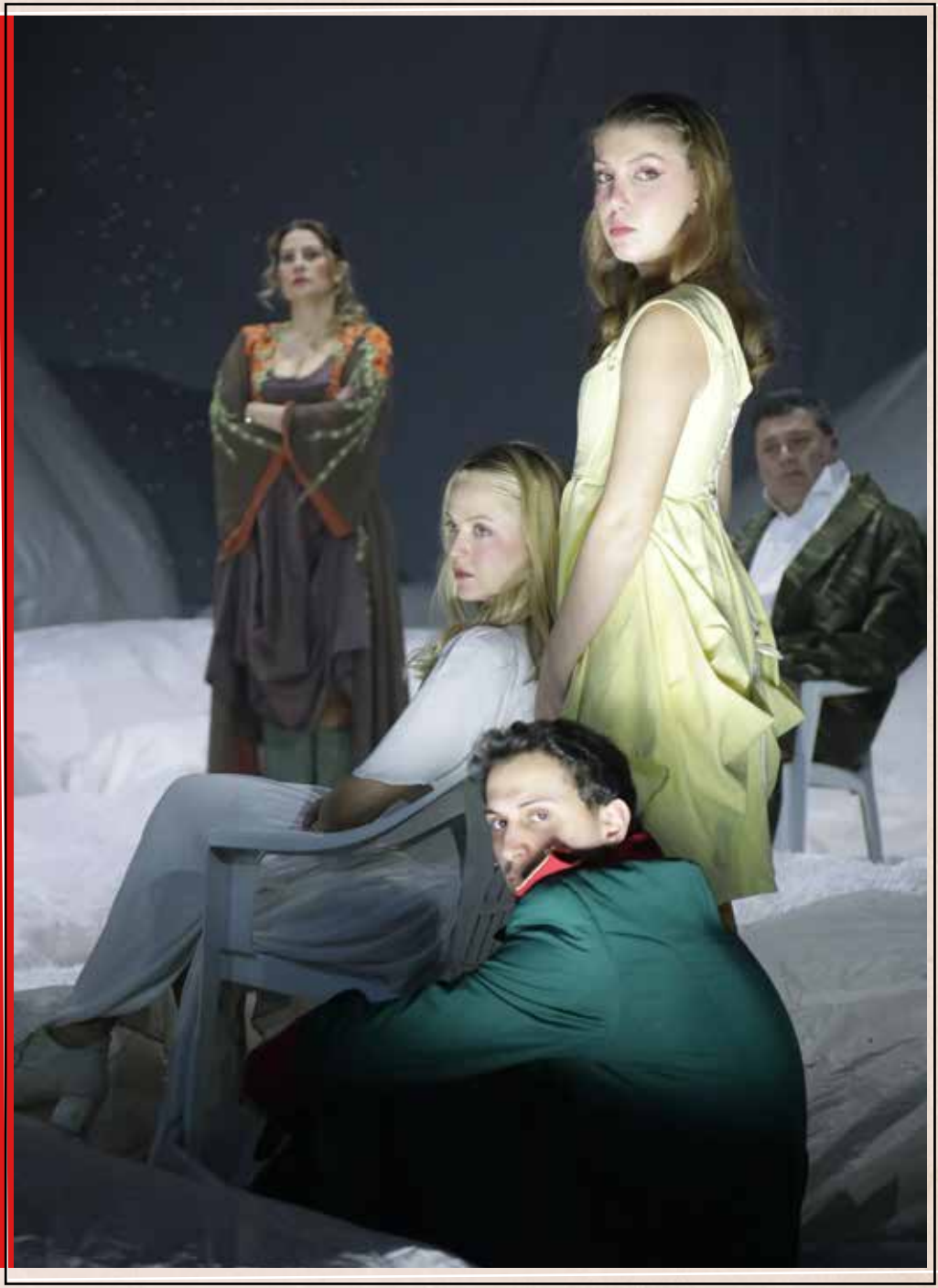
Anna Pavlovna: Ayşegül İŞSEVER
Kont Bezuhov: Mutlu GÜNEY
Pierre Bezuhov: Ümit Can KAYA
Prens Nikolay Bolkonski: Can BAŞAK
Andrey Bolkonski: Ahmet KAHVECİOĞLU
Marya Bolkonskaya: Berfin BERBER
Prens Vasili Kuragin: Ümit Bülent DİNÇER
Helene Kuragina: Dilara DEMİRDÜZEN
Anatol Kuragin: Boran BAĞCI
Kont Ilya Rostov: Murat BAVLİ
Kontes Natalya Rostova: Defne GÜRMEN YÜKSEL
Nataşa Rostova: İpek UĞUZ
Nikolay Rostov: Ersin BAĞCIOĞLU
Sonya: Yağmur TOPÇU
General Kutuzov: Doğan ALTINEL
Dolohov: Ogeday ERKUT
Heidi: Melisa DEMİRHAN
Napoleon Bonaparte: Mesut ÇIRAK
Liza: Berfin BERBER
Askerler ve Hizmetliler: Deran ÖZGEN, Salih ŞİMŞEK, Sefa TURAN, Osman KABA

Suflör: Zeynep KÖYLÜ, Özer KÖSE
Dekor Uygulama: A. Murtaza DEMİR
Kostüm Uygulama: Aynur KOPUZ
Işık Realizatörleri: Zafer ÇITAK, Fatih KARA
Efekt Uygulama: Gökçe SELİM
Aksesuar Sorumluları: Ömer ÖZGÜVEN, Bilal Zafer KURUOĞLU, Serdar DİKMEN, Serkan İŞERİ, İlyas ÖZCAN
Sahne Teknisyenleri: Seyit KIRDI, Mert Ali METİN, Yusuf ŞAHİN, Burak YILMAZ, Dursun SARIAHMET, Fatih ÖZKARDAŞ, Mustafa AKGÜN, Recep KAYALAR, Kazım KAYALAR, Selçuk KESKİN, Ömer PARLAKKILIÇ, Tayfun ERDAĞ, Koray SATIR
Terziler: Nezahat TUNA, Mehmet SOYLU, Selman BADUR
Saç Uygulama: Oya SELİM, İbrahim AYDEMİR
Kuaförler: İb**rahim AYDE**MİR, Aykut AKKOÇ, Yakup KARATAŞ
Fotoğraflar: Tuğçe KEÇECİ
Video Fragman : Enes Altuğ AVŞAR
Afiş Tasarımı: İzel KÜÇÜKEKENCİ
Broşür Tasarım ve Uygulama: Aleyna YAŞAR

İlk Oyun: 4 Ekim 2023, Harbiye Muhsin Ertuğrul Sahnesi

Süre: 200 dakika / 2 perde

Değerli katkıları için gönüllü reji asistanları İrem YILDIZ ve Umay TUĞBAY'a teşekkür ederiz.

OYUN KONUSU

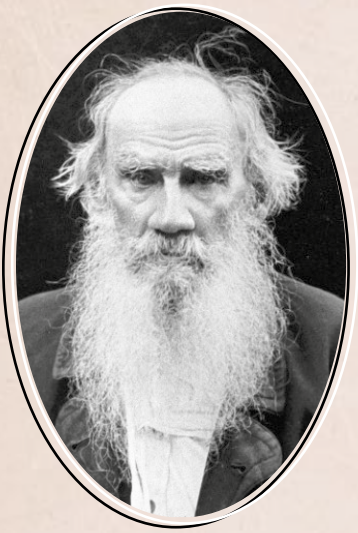
1805 ve 1820 arasında geçen, tarihsel bir anlatı özelliği de taşıyan “Savaş ve Barış” (Voyna i mir) Napolyon’un 1812’de Rusya’yı işgalinin hemen öncesinde hayatları tümüyle değişen Rus aristokrasisini konu edinir. Bir yanda aşk ilişkileri, aile ve salon hayatını anlatılırken, savaş ve savaşın geri dönülemez yıkımı da devam etmektedir. Savaş ve Barış, birçok yönüyle bir tarih anlatısının özelliklerini taşırken, aynı zamanda yaşama, inançlara, insanın yaşama amacına dair felsefi düşünceleri barındıran, politik ve sosyolojik çıkarımların yer aldığı destansı bir eserdir. Savaş ve muharebelerin, Napolyon ve Kutuzov gibi tarihi şahsiyetlerin fonu oluşturduğu oyunda, aşk hikayeleri, kişisel zaaflar, aile içi çatışmalar ve kayıplar toplumun genelinden oyundaki her bir karaktere kadar uzanan bir panorama oluşturur.

“ Tren hareket eder. Adamın biri sorar: “Treni hareket ettiren şey nedir?” Oradan geçen bir köylü, şeytanın hareket ettirdiğini söyler. Öbürü, “tekerlekleri döndüğü için hareket ediyor” der. Üçüncüsüne göre trenin hareket etmesinin sebebi, bacasından çıkıp rüzgâra karışan dumandır.
Tarihin konusunu oluşturan şey, insanın iradesi değil, bizim o iradeyi nasıl algıladığımızdır. ”

LEV NIKOLAYEVIC TOLSTOY

Yazar

Lev Nikolayeviç Tolstoy, tüm zamanların en önemli yazarlarından biri olarak kabul edilir. 9 Eylül 1828'de Rus toprak sahibi aristokrat bir ailenin oğlu olarak Yasnaya Polyana'daki aile mülkünde dünyaya geldi. Rus soylu unvanlarının gelenekleri nedeniyle Tolstoy, babasının en büyük oğlu olmamasına rağmen "kont" ünvanını da taşıyordu. Tolstoy henüz iki yaşındayken annesini dokuz yaşındayken babasını kaybetti. Kardeşleriyle birlikte diğer akrabaları tarafından büyütüldü. 1844 yılında, 16 yaşındayken Kazan Üniversitesi'nde hukuk ve dil eğitimi almaya başladı, ancak eğitimini tamamlamadı. Yasnava Polyana'ya geri döndü ve daha sonra Moskova ve St.Petersburg arasında seyahat ederek zamanını geçirmeye başladı. Tolstoy'un içkiye ve kumara düşkün bir aristokrattan önemli bir yazara uzanan yolculuğu, gençliğinde deneyimlediği askerlik hizmeti ve Avrupa seyahatleriyle büyük ölçüde şekillenmiştir. 1851'de, kumar yüzünden önemli miktarda borca girdikten sonra, kardeşiyle birlikte orduya katılmaya gitti. Kırım Savaşı sırasında, 1853'ten 1856' ya kadar, Tolstoy bir topçu subayıydı ve 1854 ile 1855 yılları arasında Sivastopol'un 11 ay süren ünlü kuşatması sırasında görev yaptı.

Savaştaki korkunç şiddet ve ağır ölü sayısı onu dehşete düşürdü ve savaş sona erdikten sonra ordudan ayrıldı. Tolstoy'un ilk yayınları arasında orduda bulunduğu esnada kaleme aldığı Çocukluk (1852), İlkgençlik (1854) ve Gençlik (1857) gibi otobiyografik eserler yer alır. Ordudan ayrıldıktan sonra, 1857'de ve 1860'tan 1861'e kadar Avrupa turuna çıktı. 1862 yılında Tolstoy, kendisinden 16 yaş küçük olan ve çoğunlukla Sonya olarak anılan Sophia Andreevna Behrs ile evlendi. Çiftin on üç çocuğu oldu, bunlardan beşi erken yaşta öldü. Sonya, onun sekreteri, düzeltmeni ve mali yöneticisi olarak çalıştı. Tolstoy, diğer yandan, 1861'de Çar II. Aleksandar'ın serfleri özgürleştirmesini takiben köylülerin çocukları için okullar kurdu ve öğretmenlik yaptı. Kendi köylüleriyle olan teması, Savaş ve Barış romanında Karatayev karakterine yansıdığı gibi onların ahlakına, dostluğuna ve hayattan aldıkları zevke daha fazla değer vermesine yol açtı. Aslında Tolstoy, Savaş ve Barış'taki Kuragin ailesi portrelerinde de hissedebildiği gibi, üst sınıf Rusların yüzeyselliğini oldukça eleştirmişti. Nihayetinde Tolstoy, uzun süredir acı çeken karısını dehşete düşürecek şekilde, ailesinin mallarından feragat ederek manevi yenilenme arayışına girme arzusu geliştirdi. Evliliklerinin ilk dönemlerinde hayatlarından memnun olan çiftin, Tolstoy'un inançları giderek radikalleştikçe ilişkileri bozuldu.

Tolstoy başyapıtı Savaş ve Barış'ı 1862'de yazmaya başladı. Eserin altı cildi 1865 ile 1869 yılları arasında yayımlandı. Tolstoy'un bir sonraki romanı Anna Karenina 1875-1877 arasında seri halinde yayımlandı. Her iki roman da kurgu eserler olmalarına rağmen, Tolstoy'un kendi hayatının ve deneyimlerinin yönlerini ortaya koymaktadır. Tolstoy'un diğer önemli eserleri arasında, Kazaklar (1863), İnsan Neyle Yaşar (1885), İvan İlyiç'in Ölümü (1886), Diriliş (1899), Sanat Nedir? (1897) sayılabilir.

Kişisel ahlak felsefesi ile büyük serveti arasındaki uyumsuzluk ve eşiyle sık sık kavga etmesi nedeniyle Tolstoy, Kasım 1910'da 82 yaşındayken evi terk etti. Seyahatleri sırasında zatürreye yakalandı ve kısa zaman sonra bir tren istasyonunda hayatını kaybetti.

ALEKSANDAR POPOVSKI

Yönetmen

Aleksandar Popovski, 1969 yılında Makedonya'da doğdu. Makedonya'da Ss. Cyril and Methodius Üniversitesi'nde Film ve Drama bölümünden mezun oldu. Tiyatroda ilk profesyonel yönetmenliğini 1992'de Makedon yazar Dejan Dukovski'nin bir oyunuyla yaptı. Shakespeare, Stefanovski, M. Ivaskevicius, Cervantes, Bram Stoker, Büchner, Martin McDonagh, Çehov, Bernard Marie Koltès ve Lorca başta olmak üzere birçok yazarın oyununu sahneledi. Makedonya, Danimarka, Macaristan, Sırbistan, Slovenya, Hırvatistan, Avusturya, İngiltere, İtalya, İsveç ve Yunanistan'da farklı tiyatrolarda pek çok oyun sahneledi. Cervantes'ten "Don Quijote" ve Ovidius'un"Metamorfozlar" gibi dünya klasiklerinin adaptasyonunu yaptı ve yönetmenliğini üstlendi.

Bogota'da "Don Juan", Brijuni'de"Odisej", Bonner Bienali'nde "WTF Has Started This" oyunları tiyatro festivallerinde yer aldı. BITEF, MESS, FIT Caracas,Udine, MOT, Borstnik, Vojdan Chernodrinski in Prilep (MK), Blagoevgrad ve Zagreb'teki Gavella's Festivali gibi sayısız organizasyona katılarak ödüller kazandı. Sterijino Pozorje'de En İyi Yönetmen Ödülü'ne iki defa layık görüldü. 2010 yılında İBB Şehir Tiyatroları için İstanbul'da yönettiği "Tehlikeli İlişkiler" ile 2014 yılında Hayal Perdesi'nde yönettiği "İmparatorluk Kuranlar yahut Şümürz", Türkiye'de kendisine Afife Jale Ödülleri'nde 'Yılın Yönetmeni' Ödülü'nü kazandırdı. İBB Şehir Tiyatroları'nda yönettiği Tehlikeli İlişkiler ve Bir Yaz Gecesi Rüyası oyunları Afife Jale Ödülleri'nde 'Yılın En İyi Prodüksüyonu' Ödülü'nü aldı.

Film yönetmenliği kariyeri 1993 yılında TRFZ Pegaz, Makedonya yapımı "Soft Gray" (Mitrevski - Popovski - Janicievic) adlı sinema filmi ile başladı. 1995'te "Boo, YouTailors!" adlı TV dizisinin ortak yönetmenliğini yaptı. 1998'de "Goodbye 20th Century" filmini Darko Mitrevski ile birlikte yönetti. Bu film Stockholm, Barselona, Porto Riko, CINEQUEST - San Francisco, Dresden, New York, Helsinki, Zürih, Kalküta, FEST Belgrade, Palm Beach, Palm Springs, Cottbus, Tromso, Ljubljana, Sarajevo, Roma, Milano, Brüksel, Stuttgart film festivallerinde gösterildi. Bu film, Helsinki Film Festivali'nde en iyi Avrupa fantastik filmi dalında Meliesd'Argent, New York Film Festivali'nde en iyi kurgu ve en iyi senaryo dallarında B-Movie ödülünü kazandı. AleksandarPopovski 2008 yılında "Metamorphoses" adlı kısa metrajlı filmi, 2013 yılında "Balkan is Not Dead" adlı uzun metraj filmi yönetti.

2018 yılından itibaren Slovenya Maribor Devlet Tiyatrosu'nun Genel Sanat Yönetmenliği'ni sürdüren Popovski, Budapeşte Drama Akademisi'nde tiyatro yönetmenliği üzerine dersler vermektedir.

BARIŞ SONA ERDİ

“ Aşk ölüme engeldir. Aşk hayattır. Hayata dair anladığım her şeyi sevdiğim için anlayabiliyorum. Her şey ama her şey, ben onları sevdiğim için var. Aşk demek, Tanrı demek. Ölmekse, benim, bir sevgi parçacığının, ebedi kaynağa geri dönmesi demek. ”

Bunlar Andrey’in Natasha’nın kollarında ölmeden önceki son sözleri.

Savaş ve büyük kriz zamanlarında aşkın mümkün olup olmadığını hep merak etmişimdir. Cevabı önceden bildiğim halde.

Oyunun başında Andrey savaş konusunda ısrarcı davranır. Savaş, Andrey için, her şeyden; aileden, içinde bulunduğu topluluklardan, salonlardan ve toplumsal normlardan özgür olacağı bir yerdir. Bazen savaşın hayatta bizi rahatsız eden her şeyin çözümü olduğunu düşünürüz. Büyük bir patlama bizi rahatsız eden her şeyi yok edebilir.

İBB Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Ayşegül İşsever’den yeniden işbirliği yapma çağrısı aldığımda fazla düşünmeme gerek kalmadı. Bu tiyatroyla çok güzel anılarım ve işbirliklerim var. Oyuncularını ve onlarla çalışmayı seviyorum. Savaş ve Barış’ı yapma fikri bana çok cesurca geldi ve hemen kabul ettim. Klasikleri genç seyirciye çağdaş bir dille tanıtma fikri benim için çok büyük önem taşıyor.

Süreçte benim için en heyecan verici anlardan biri de kitaptaki genç karakterler için yapılan seçmelerdi. Türkiye’nin dört bir yanından 370 oyuncu izledim, hepsi harika gençler. Sonucunda, tüm süreç boyunca beni memnun eden son derece yetenekli genç oyunculardan oluşan bir grup seçtim. Oyunda, bu kadar iyi oyunculara sahip olmasaydım hiçbir şey olmazdı. Bazılarını daha önceden tanıyorum, bazılarıyla ilk kez tanışıyorum. Onlar olmadan bu oyunu gerçekleştiremezdik. İki kuşağın birleşimi en çok sevdiğim ve en çok keyif aldığım şey oldu.

Savaş ve Barış zamanla ilgili bir hikaye, tüm romanı bir geceye sığdırmak neredeyse imkansız. Önemli olduğunu düşündüğüm bölümleri seçtim. Bu iki kelime, Savaş ve Barış, etrafımızda güçlü bir şekilde yankılanıyor. Yoko Ono ve John Lennon’ın posterini sık sık görüyorum - SAVAŞ SONA ERDİ (WAR IS OVER). Dünyada durum böyleyken, bana öyle geliyor ki bizim posterimiz BARIŞ SONA ERDİ diyor.

Bu oyun, karakterler, ilişkiler ve farklı bakış açılarıyla dolu büyük ve güzel bir destan. Her şeyden önce, dünyaya bakın.

Umarım seyirciler de bu oyundan en az bizim kadar keyif alırlar.

Bu tiyatroda ve bu şehirde bir şeyler yaratabilmiş olmak benim için büyük bir onur.

Aleksandar Popovski
Yönetmen

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINA SAYGIYLA...

GİŞE SAATLERİ

Oyun Günleri: 11.00 - 20.00 Diğer Günler: 11.00 - 18.00

İNDİRİMLİ BİLET

Gazilerin eş ve çocuklarına, engellilere, öğrencilere, 65 yaşına doldurmuş Türk vatandaşlarına, 40 adet ve üzerindeki toplu satışlarda ve halk günü olan perşembeleri bütün seyircilerimize indirim uygulanmaktadır.

ÜCRETSİZ BİLET

Şehitlerimizin 1. derece akrabaları ve gazilerimiz için geçerlidir.

sehrintiyatrosu sehirtiyatrolari sehir_tiyatrosu sehirtiyatrolari1914

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 1914

Şehir Tiyatroları